Πρόσβαση των ασυνόδευτων παιδιών και των νέων στην αγορά εργασίας

Μονάδα Ένταξης & Υποστήριξης Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών & Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

sg.vp.integration@migration.gov.gr

Μονάδα Ένταξης και Υποστήριξης Ασυνόδευτων Ανηλίκων

Στόχος η πλαισιωμένη επαγγελματική κατάρτιση των ασυνόδευτων παιδιών και των νέων και η απόκτηση δεξιοτήτων με στόχο τη βιώσιμη ένταξη τους:

- Επαγγελματικές σχολές κατάρτισης (ΕΣΚ) του ΥΠΑΙΘΑ.
- Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ) της ΔΥΠΑ.

Θεσμικό εμπόδιο αποτελεί η ελληνομάθεια και το γεγονός ότι για την εγγραφή σε ΕΣΚ και ΕΠΑΣ απαιτείται απολυτήριο Γυμνασίου. Η Μονάδα Ένταξης βρίσκεται σε συζητήσεις για την τροποποίηση του Κανονισμού αυτών.

Helios Junior

- Ωφελούμενοι ηλικίας 18-21, που έχουν φθάσει στην Ελλάδα ως ασυνόδευτοι ανήλικοι/ες.
- 2.000 ωφελούμενοι.
- Κριτήρια: Νόμιμα διαμένοντες/αυτοεξυπηρετούμενοι/ όχι χρήστες παράνομων ουσιών.
- Παραπομπές από ΚΦΑΑ, κέντρα ημέρας, SIL κτλ.
- Υπηρεσίες: Στέγαση/ Υπηρεσίες Ένταξης/ Χρηματικό βοήθημα ύψους 150 ευρώ για 16 μήνες.
- 1.000 θέσεις φιλοξενίας, έως 18 μήνες παροχή στέγασης.
- Υπηρεσίες Ένταξης: Σύμβουλοι ένταξης (πλάνο ένταξης), μαθήματα ελληνικών, υποστήριξη στην πιστοποίηση δεξιοτήτων, διερμηνεία, παραπομπή σε άλλους εταίρους.

ΠΥΞΙΔΑ- Συμπληρωματικός Μηχανισμός Υποστήριξης της Εθνικής Στρατηγικής για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων στην Ελλάδα

Λειτουργία 5 Κέντρων παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών (Αθήνα «ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ», Θεσσαλονίκη «ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ», Λάρισα «Solidarity Now», Ιωάννινα «Solidarity Now», Λέσβος «Ηλιακτίδα ΑΜΚΕ»):

- Εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας.
- Νομική συμβουλευτική και εκπροσώπηση για νέους ενήλικες 18-21.
- Υπηρεσίες ενίσχυσης της συμμετοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην αγορά εργασίας.
- Υπηρεσίες υποστήριξης για ομαλή μετάβαση στην ενηλικίωση σε νεαρά άτομα 18-21 ετών που έφτασαν στη χώρα ως ασυνόδευτοι ανήλικοι .
- Διευκόλυνση συναντήσεων ασυνόδευτων ανηλίκων με τους εντεταλμένους Επιτρόπους τους.
- Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και δικτύωσης με την τοπική κοινωνία.

Θεσμικό πλαίσιο

Χρονικά όρια εργασίας ανηλίκων από 15 έως 18 ετών:

- Για ανήλικους από 15 έως 16 ετών και για έφηβους που φοιτούν σε γυμνάσια, λύκεια, και τεχνικές/επαγγελματικές σχολές έως 6 ώρες την ημέρα και έως 30 ώρες την εβδομάδα.
- Για ανήλικους από 17 έως 18 ετών έως 8 ώρες την ημέρα και έως 40 ώρες την εβδομάδα.

Οι έφηβοι δικαιούνται :

- Ημερησίως 12ωρη συνεχή ελάχιστη ανάπαυση.
- Δύο ημερών ανάπαυση την εβδομάδα, εκ των οποίων η μία Κυριακή.
- Όταν ο ημερήσιος χρόνος εργασίας υπερβαίνει τις 4,5 ώρες, διάλειμμα 30 τουλάχιστον συνεχών λεπτών.
- Η ημερήσια εργασία των νέων που φοιτούν σε γυμνάσια, λύκεια κάθε τύπου, σε δημόσιες ή ιδιωτικές αναγνωρισμένες από το κράτος τεχνικές ή επαγγελματικές σχολές, αρχίζει ή λήγει δύο τουλάχιστον ώρες μετά τη λήξη ή πριν από την έναρξη των μαθημάτων αντιστοίχως.

Θεσμικό πλαίσιο

Όλοι οι ανήλικοι κάτω των 18 ετών απαγορεύεται να απασχολούνται σε εργασίες, έργα ή δραστηριότητες που από τη φύση τους ή τις συνθήκες που εκτελούνται είναι πιθανό να βλάψουν την υγεία, την ασφάλεια ή γενικά εμποδίζουν την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Ενδεικτικά, **απαγορεύεται** να απασχοληθούν υπό τις εξής συνθήκες:

α) σε ανθυγιεινό περιβάλλον (όπως: επικίνδυνες ουσίες, παράγοντες και διαδικασίες, θερμοκρασία, θόρυβος και δονήσεις επιβλαβείς για την υγεία).

β) σε πολύωρη απασχόληση ή η νυχτερινή απασχόληση (ιδίως το διάστημα 22:00– 06:00) ή η απασχόληση όπου ο ανήλικος είναι εκτεθειμένος σε φυσική, ψυχολογική ή σεξουαλική κακοποίηση ή εκμετάλλευση.

γ)σε εργασία με τη χρήση επικίνδυνου εξοπλισμού, μηχανημάτων και εργαλείων ή εργασία που περιλαμβάνει χειρωνακτική διακίνηση ή μεταφορά βαρέων φορτίων.

δ) σε εργασία που πραγματοποιείται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, του νερού, σε επικίνδυνα ύψη ή σε χώρους υπό περιορισμό.

Θεσμικό πλαίσιο

Εργασίες, έργα και δραστηριότητες στις οποίες απαγορεύεται να απασχολούνται οι ανήλικοι σύμφωνα με την υπ' αριθ. 130621/2.7.2003 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

Ενδεικτικά, **απαγορεύεται** να απασχοληθούν στις εξής εργασίες:

I. Εργασίες με χρήση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων.

II. Εργασίες που χρησιμοποιούν διαλύτες που περιέχουν βενζόλιο πχ βενζινάδικα.

III. Εργασίες που απαιτούν τη χρήση αναπνευστικών προστατευτικών μέσων.

IV. Εργασίες που χρειάζεται να φοράνε ωτοασπίδες.

V. Εργασίες σε φούρνους και κλιβάνους.

VI. Εργασίες που απαιτούν πολύωρη, νυκτερινή απασχόληση.

VII. Εργασίες διανομής και παράδοσης αγαθών κα' οίκον – κούριερ.

VIII. Μοναχική εργασία σε χώρους όπου γίνονται χρηματικές συναλλαγές (π.χ. καντίνες, βενζινάδικα, περίπτερα κτλ.).

IX. Εργασία σε νοσοκομεία, κλινικές, γηροκομεία ή σε άλλες μονάδες φροντίδας υγείας.

X. Εργασίες με τη χρήση επικίνδυνου εξοπλισμού, μηχανημάτων και εργαλείων ή εργασία που περιλαμβάνει χειρωνακτική διακίνηση ή μεταφορά βαρέων φορτίων/ Φορτοεκφορτώσεις/ Στοιβάξες κτλ.

Ενδεικτικά παραδείγματα εργασιών που θα μπορούσαν να απασχοληθούν ανήλικοι, μέσα από τις αναφορές των Εντεταλμένων Επιτροπείας :

i. Τουριστικά επαγγέλματα πχ υποδοχή σε ξενοδοχείο.
ii. Barista και προετοιμασία κρύας κουζίνας (π.χ. σάντουιτς, σαλάτες κτλ.).
iii. Σέρβις σε εστιατόριο/καφετέρια.
iv. Βοηθός ζαχαροπλάστη/ αρτοποιού, χωρίς όμως χρήση του φούρνου.
v. Βοηθός τεχνίτη, υπό την άμεση επίβλεψη του υπεύθυνου.

Ωστόσο, κάθε περίπτωση αξιολογείται εξατομικευμένα, με βάση την υποβληθείσα αίτηση, το Αναλυτικό Έντυπο Αξιολόγησης Βέλτιστου Συμφέροντος που τη συνοδεύει και τα ειδικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης θέσης εργασίας.

Θεσμικό πλαίσιο

Τυπικές προϋποθέσεις:

- Νόμιμος τίτλος προσωρινής ή μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα.
- Προσωρινός Αριθμός Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α) ή Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.).
- Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.): Για ασυνόδευτους ανηλίκους αιτούντες άνω των 15 ετών αποδίδεται από την Υπηρεσία Ασύλου χωρίς να απαιτείται η σύνδεση με τον Α.Φ.Μ. ενηλίκου.
- Πρόσληψη μέσω πληροφοριακού συστήματος/ αναγγελία πρόληψης (ΕΡΓΑΝΗ-Ε3).
- Τραπεζικός Λογαριασμός Μισθοδοσίας.
- Βιβλιάριο εργασίας ανηλίκου.

Εισαγωγή υποθέσεων στο Σ.Ε.Α.Α.
άρθρο 9 της υπ' αριθ. 24578/26.01.2024 (ΦΕΚ Β' 550/2024)

Εφόσον, πληρούνται οι ανωτέρω τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις, ένας ασυνόδευτος ανήλικος άνω των 15 ετών που έχει υπαχθεί στο Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του ν. 4960/2022 μπορεί να εργαστεί, κατόπιν σχετικής άδειας που χορηγεί το Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Σ.Ε.Α.Α.) προς τον επίτροπό του (εντεταλμένο επιτροπείας), σύμφωνα με την οποία:

- Είτε ο επίτροπός του θα χορηγήσει τη γενική συναίνεσή του στον ανήλικο, ώστε ο ανήλικος να συνάψει σύμβαση εργασίας (ως εργαζόμενος) ή να ασκήσει ελεύθερο επάγγελμα .
- Είτε ο επίτροπός του θα συνάψει σύμβαση εργασίας ή σύμβαση μαθητείας στο όνομα του ανηλίκου.

Εισαγωγή υποθέσεων στο Σ.Ε.Α.Α.
άρθρο 9 της υπ' αριθ. 24578/26.01.2024 (ΦΕΚ Β' 550/2024)

- Η Αίτησή λαμβάνει αριθμό Πρωτοκόλλου και καταχωρίζεται ως αντικείμενο διαχείρισης του Σ.Ε.Α.Α.
- Κατά την προετοιμασία του φακέλου για την εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση στο Σ.Ε.Α.Α., η Ομάδα εργασίας ή η/ο Εισηγήτρια/της θα επικοινωνήσουν μαζί σας για τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία.
- Το Σ.Ε.Α.Α. δύναται να καλεί σε ακρόαση τα πρόσωπα, που εμπλέκονται στην υπό εξέταση υπόθεση, εάν κρίνει τούτο αναγκαίο για την εξέταση της κάθε υπόθεσης.
- Η Απόφαση του Σ.Ε.Α.Α. θα σας κοινοποιηθεί μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Εισαγωγή υποθέσεων στο Σ.Ε.Α.Α.
άρθρο 9 της υπ' αριθ. 24578/26.01.2024 (ΦΕΚ Β' 550/2024)

- Αποστέλλεται η προτυποποιημένη Αίτηση (μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Μονάδας Θεσμικής Προστασίας: sg.vp.guardianship@migration.gov.gr με την ένδειξη: «Υποβολή αίτησης προς εισαγωγή στο Σ.Ε.Α.Α.», και συνημμένο το αναλυτικό Έντυπο Αξιολόγησης Βέλτιστου Συμφέροντος.

- Από το Έντυπο Αξιολόγησης Βέλτιστου Συμφέροντος θα πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια η συνεκτίμηση όλων των παραγόντων στη ζωή του παιδιού και να στοιχειοθετείται το συμπέρασμα ότι η εργασιακή απασχόληση εξυπηρετεί πράγματι το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου.

Συνάντηση εργασίας φορέων

- 14 Νοεμβρίου 2024, έλαβε χώρα συνάντηση εργασίας με θέμα « Πρόσβαση των ασυνόδευτων παιδιών και των νέων στην αγορά εργασίας».
- Συμμετείχαν φορείς του πεδίου που παρέχουν επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σε ασυνόδευτα παιδιά και νέους. Ενδεικτικά οι φορείς παρέχουν μαθήματα ελληνικών, ακαδημίες εργαστηρίων, μαθήματα επαγγελματικής ετοιμότητας, διασύνδεση με εργοδότες, πρακτικές, επισκέψεις σε χώρους εργασίας ως έμπνευση για τα παιδιά κτλ.
- Στόχος η χαρτογράφηση των επικαιροποιημένων παρεχόμενων υπηρεσιών και η αποφυγή επικαλύψεων.

Επόμενα βήματα...

- Υποβολή εισηγήσεων για νομοθετικές αλλαγές.
- Συμμετοχή στο πρόγραμμα «Technical Support Instrument (TSI)» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με θεματική «Vocational Training» (συνεργασία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και της Ύπατης Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες - UNHCR).
- Συζητήσεις με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) για την εξασφάλιση πρόσβασης των ασυνόδευτων ανηλίκων στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ).
- Συζητήσεις με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Θρησκευμάτων, καθώς και με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, για την ένταξη των ασυνόδευτων ανηλίκων στις Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ).